

Ordliste

I debatten om integration, globalisering og det multikulturelle samfund bruges en række ord – desværre ofte i flæng. For at gøre debatten mere præcis og for at undgå misforståelser er her udvalgt en række centrale ord fra den aktuelle debat. Denne liste indeholder ord og begreber fra teksten, men også ord der bruges i integrationsdebatten.

Andetsprog:

Betegnelsen for sprog, der tilegnes efter modersmålet, men i en situation, hvor sproget er dagligsprog og oftest som majoritetssprog. Eks. Dansk er andetsprog for herboende, som har et andet sprog end dansk.

Assimilation:

Personen bliver accepteret uden tøven eller diskrimination på betingelse af at han tillægger sig værtslandets værdier og adfærd uden tøven.

Etnisk:

Kommer af det græske ord ethnos folk.

Fremmedsprog:

Læres først og fremmest i undervisning i en situation, hvor sproget ikke er dagligsprog. F.eks. er tysk og fransk fremmedsprog i Danmark.

Globalisering: Verdensomspændende.

Insertion:

Et forholdsvist nyt begreb i Danmark, det kommer af det engelske ord »insertion«, der betyder indføring, indsættelse el. indstikning. Begrebet anvendes for at sige, at personen bliver tolereret som han er. Han har ret til at arbejde og tager del i samfundslivet, men han forbliver anderledes.

Integration:

Personen er helt accepteret i værtslandet og der er forståelse for at det tager tid at blive en del af helheden.

Interkulturel:

Kultur:

Omfatter alt det menneskeskabte i et samfund: f.eks. vaner, traditioner og en særlig livsform.

Kulturtilpasning:

Tab af egen kultur når man lever i en fremmed kultur

Majoritetsgruppe:

Den etniske gruppe flertallet tilhører

Mentor:

En person som har kendskab til metoder og redskaber til – i denne sammenhæng – integration. Kan med fordel være en person fra en minoritetskultur.

Minoritetsgrupper: Mindretalsgrupper af personer med anden etnisk baggrund.

Modersmål (førstesprog):

Det – eller de – sprog, man har lært først (oftest af forældrene). Tilegnes samtidig med og som en del af den primære socialisering og begrebsudvikling.

Multikulturelt samfund:

Et samfund, der består af mange forskellige kulturer.

Segregation:

Personen lever afsondret fra majoritetskulturen.

De besværlige
- men nødvendige
- forandringer

3

Interkulturel forståelse

De kulturelle
forskelle

5

Mindmapping

13

Folkevirke

SÆRNUMMER

Folkevirke

Social - kulturel - politisk
oplysning

Udgivet af oplysningsbevægelsen
FOLKEVIRKE.

Bladet kan kun bestilles ved
direkte henvendelse til:

Folkevirkes kontor:

Niels Hemmingsens Gade 10,3.
1153 København K
Tlf. 33 32 83 01
Fax 33 32 83 11
mandag - torsdag kl. 10-15
e-mail: folkevirke@folkevirke.dk
www.folkevirke.dk

Dette nummer koster i styksalg
kr. 35,00 + porto
Særpris for klassesæt
Årsabonnement
Kr. 130,00 pr. år (incl. porto)

Redaktion:

Annemarie Balle
(ansvarshavende)
Reventlowgade 18, 4 tv.
1651 København V
Tlf. 39 29 13 17
Fax 39 29 90 60

Forretningsudvalg:

Formand: Annemarie Balle
Næstformand: Britta Poulsen
Kasserer: Shirley Højbjerg
Jeanne Bau-Madsen
Jytte Engedahl Hansen
Karen Herand
Ellen Kristiansen
Inge Lise Møller
Karen Pihlkjær
Kirsten Rudfeldt
Britta Söhner

Folkevirke er grundlagt af Bodil
Koch i 1944 som en tværpolitisk
oplysningsbevægelse for kvinder

Deadline for næste nummer:
20. juli 2004

Oplag: 1.300
Tryk: Isager Bogtryk 62 21 31 60

Dette særnummer af Folkevirke er
udgivet med støtte fra Dansk Fol-
keoplysningsråd.

FORENINGEN AF
DANSKE
KULTURTIDS-
SKRIFTER

Inspiration til folkeoplysning i et multikulturelt samfund

Folkevirke udgiver med baggrund i et internationalt projekt – »A guide to Intercultural Understanding« dette ide- og inspirationshæfte. Her præsenteres ideer og metoder, som folkeoplysere kan bruge i arbejdet med at integrere minoritetskulturer i majoritetskulturen. Her præsenteres bl.a. redskaber, som kan anvendes i integrationsarbejdet overalt i det danske samfund.

Det er vores håb, at ideerne – ud over at blive anvendt inden for folkeoplysningen – også vil blive brugt af politiet, socialrådgivere og skolelærere, der møder børn og forældre med en anden kulturel baggrund. Også hele sundhedssektoren kan med fordel bruge de beskrevne ideer og metoder.

Folkevirke mener, at der i Danmark er et stort behov for at uddanne mentorer, som dels kan udarbejde kurser for de grupper af danskere, der i deres arbejde møder mange forskellige kulturer, dels kan diskutere demokrati og integrationsproblemer med minoritetsgrupper.

I projektet om interkulturel forståelse har hollandske deltagere bl.a. fortalt om, hvordan man dér uddanner mentorer. Det drejer sig om personer med en stor viden om andre kulturer og kendskab til metoder, der kan fremme integration.

Mentorerne er personer med forskellig etnisk baggrund. De beskæftiger sig bl.a. med:

- Planlægning af kurser for offentligt ansatte, der i deres arbejde møder etniske minoriteter.
- Hjælp til at løse problemer med etniske minoritetsgrupper i særligt belastede kvarterer.
- Kurser for firmaer, der påtænker at handle med udlandet.
- Kurser for firmaer, der ønsker at ansætte folk af anden etnisk herkomst.

I det følgende præsenteres ideer og inspiration til studiekredse dels for danskere, der hver dag møder mange borgere fra minoriteter og dels ideer, der henvender sig til borgere fra minoritetsgrupper, som ønsker at blive en integreret del af det danske samfund.

Dette inspirationshæfte er oversat til engelsk og findes indtil videre kun i en elektronisk udgave. den kan findes på Folkevirkes hjemmeside – www.folkevirke.dk – og på Dansk Folkeoplysnings hjemmeside – www.dfs.dk.

Folkevirke vil gerne takke Dansk Folkeoplysnings Samråd for økonomisk støtte til dette ide- og inspirationshæfte. Indholdet er skrevet på baggrund af de erfaringer og informationer, som Folkevirke har erhvervet i forbindelse med Grundtvig 2-projektet »A guide to Intercultural Understanding« 2003 – 2004.

Indhold

De besværlige - men nødvendige - forandringer	3
De kulturelle forskelle	5
Ideer til interkulturelt samarbejde.....	6
Sådan organiseres en studiekreds	8
Ideer til kursusbrug	9
Trin på vejen.....	10
Det gode samarbejde	11
Marslows Behovspyramide	12
Mindmapping.....	13
Øvelser	15
Forslag til emner for studiekredse.....	17
Kreativ ideskabelse	22

hindring. Jo ældre man bliver, jo mindre tilbøjelige er vi til at komme frem med dumme og skøre ideer.

Kritik og skepsis.

I vores kultur er vi tilbøjelige til at sidestille en kritisk og skeptisk holdning med intelligens. Hvis man ikke kan gøre andet, når andre fremsætter en utraditionel idé, kan man altid skyde den ned!

Det gælder om at skabe et positivt miljø, hvor forudsætninger som gensidig tillid og fælles mål er tilstede. Dette opnås ved at udnytte hinandens ressourcer. Her ser man efter de muligheder, der ligger i de andres ideer og forslag. Konsekvensen er, at man får lyst til at bidrage med ideer – også de mere fantastiske – fordi man ikke bliver stillet til regnskab for de svagheder og vanskeligheder, der normalt følger med nye og originale ideer. Samspillet bliver konstruktivt og kreativiteten høj, og der bliver gode vilkår for den menneskelige vækst og udvikling, som deltagerne ønsker at studiekredsen skal bringe.

Opgave 3

Få en idé til en forening. Beskriv formålet.

Møde 3

- Afhold en generalforsamling
- Fremlæg hjemmeopgave
- Inviter en foreningsrepræsentant

- f.eks. fra en sportsforening i kommunen.
- Evaluering af studiekredsen

Generalforsamling

Forslag til dagsorden for en generalforsamling

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Fremlæggelse af foreningens regnskab

4. Fremlæggelse af foreningens budget til orientering
5. Indkomne forslag
6. Fastsættelse af kontingent
7. Valg af bestyrelsesmedlemmer samt suppleanter
8. Valg af revisor og suppleant
9. Eventuelt
- 10.

Kreativ ideskabelse

I studiekredsen har man ofte brug for en god ide. Det kan være en idé til en forening eller ideer til at komme videre i en proces, der forekommer fastlåst.

I betragtning af, at den menneskelige hjerne består af ca. 100 mia. ner-

veceller, kan det undre, at det er så svært for os at få nye ideer. Men vi mennesker opfører os relativt ens og reagerer ofte på samme måde. Årsagen skal findes i de fælles påvirkninger, vi udsættes for – den fælles opdragelse, miljø, normer og traditi-

oner, der er med til at træde nedtrampede stier i vores hjerne. Vi føler os trygge på disse stier, og de er lette at bruge. Efterhånden bruger vi dem pr. refleks. Vi får en følelse af, at det er det rigtige, vi gør.

Hvis vi vil forsøge at skabe nye ideer, må vi væk fra de nedtrampede stier. Vi skal blive kreative.

Ordet kreativitet betyder at skabe, og begrebet dækker menneskets evne til at tænke nye tanker og skabe nye ting. Kreativiteten er evnen til at gå ud over det sædvanlige.

De kreative ressourcer ligger i det Freud kaldte Id'et, det underbevidste. Derfor kommer ideer ofte når man sover.

Id'et skaber, Ego'et og Superego'et vurderer. Vurderingerne ligger i det tillærte og erfarede. Hvis man skal kunne få nye ideer, må man ikke skabe og vurdere samtidigt. De to ting – skabe og vurdere – må ikke ødelægge hinanden.

Skal man være kreativ sammen med andre, stiller det nogle krav. Først og fremmest skal vi være enige om, at alle besidder kreative evner. Men der kan være mere eller mindre kraftige hindringer for, at vi ikke kan bruge disse evner.

Vaner og gamle tankemønstre.

Man forsøger at løse problemet ved at betrede de sædvanlige stier i hjernen. Vanen er en af de værste fjender for kreativitet.

Frygten for at dumme sig.

Denne frygt er nok den stærkeste

De besværlige - men nødvendige - forandringer

Globalisering og interkulturelle møder vil skabe forandringer – og dermed også skubbe på en nødvendig udvikling.

»Det er ikke vores sanser, men vores fordomme, som bedrager os«.

Sådan har den tyske digter Goethe sagt. Det kan på mange måder stå som et samlende citat for det interkulturelle møde. Et møde, som ikke altid er let, men som modsat er meget nødvendigt.

Ingen kan sætte verden i stå – globaliseringen er på stærk fremmarch. Nogle steder går det uden de store sværdslag, mens andre samfund, arbejdspladser og familier må gennem en omstillingsperiode, der kan give knubs.

I det EU-støttede projekt »A guide to Intercultural Understanding« har danske Folkevirke sammen med hollandske Odysseé og den rumænske Organizatia Femeilor – Targu Frumos, Iasi sat fokus på det interkulturelle møde.

Hver har deltaget ud fra de nationale forudsætninger og bidraget med de erfaringer, der er høstet i de respektive hjemlande.

Projektet har løbet over et år – fra september 2003 til august 2004. Deltagere fra de tre partnerlande har mødtes tre gange – en gang i hvert partnerland. Imellem besøgene har nøglepersoner fra hver organisation været i kontakt via e-mail og udvekslet konklusioner og supplerende materiale.

Vi er kommet tæt på hinanden og har opnået en fortrolighed, som har betydet, at vi har kunnet drøfte emner og temaer, som kan være lidt følsomme.

Debatterne har vist, at der i alle lande er problemer med minoritetsgrupper. Mange af problemerne er i

deres grundsubstans ens fra land til land. Projektet har vist, at uoverensstemmelser meget ofte bunder i, at parterne ikke kommunikerer klart og entydigt, og at det for ofte sker, at den ene part gætter sig frem til en betydning. Næsten lige så ofte sker det, at der gættes forkert – og så kommer problemerne rullende ind.

Vi har gennem projektet afprøvet en række forskellige metoder for at se, hvordan der kan foregå en mere ukompliceret kommunikation på tværs af sociale, kulturelle og sproglige barrierer.

Vi har alle rod i det folkeoplysende arbejde – dog med meget forskellige traditioner.

Det har været styrken i dette samarbejde, fordi vi hver især har fået afprøvet bæredygtigheden i velkendte metoder og samarbejdsformer. Men nok så vigtigt er vi også blevet inspireret til at udvikle velkendte metoder fra den danske folkeoplysning og inddrage nye vinkler og metoder.

Der har været stor enighed om, at studiekredsformen er en god ramme i

Kulturens isbjerg:

Jeg vil ikke bygge mure omkring mit hus og lukke alle vinduer. I ønsker, at kulturer fra alle verdens nationer skal flyde så frit som muligt gennem mit hus. Men jeg vil ikke tillade nogle af dem at vælte mig omkuld.

Mahatma Gandhi

alle sammenhænge – men at den ikke kan stå alene. Det er vigtigt at inddrage en række supplerende øvelser og sikre, at alle ikke blot forstår rammerne for en studiekreds, men også forsår at agere under dem og bruge de demokratiske spilleregler, som ligger implicit i studiekredsformen.

For at sikre en fuld forståelse af de mange elementer, har vi valgt at synliggøre mest muligt i dette ide- og inspirationshæfte.

Mange danskere er vokset op med den folkeoplysende tradition, men i takt med et mere multikulturelt Danmark er det ikke tilstrækkeligt blot at henvise til Grundtvig og hans tese om »Lyset er øj for de lærde blot«.

Grundtvig har åbnet for givende møder, og mange folkeoplysende for-

eninger har haft gavn af disse rammer.

Danmark er kendt som foreningernes land. Det er sagt halvt i alvor og halvt i spøg, at to danskere ikke kan mødes uden at danne en forening.

Et langt stykke hen ad vejen passer det. Sikkert er det i hvert fald, at lige så snart man bevæger sig i en vis afstand fra de danske grænser eller henvender sig til nydanskere med en kort erfaring med den danske kultur og det danske demokrati, så står mange uforstående over for den danske foreningstradition – og mange kender heller ikke til studiekredsformen – den flade struktur, hvor bl.a. lederrollen kan gå på skift.

Græsrodsbevægelser og frivilligt arbejde fylder mere og mere i det

danske samfund. Derfor er det vigtigt, at folkeoplysningen og foreningskulturen også formidles til ny-danskere.

Det er ikke nok blot at spørge, om ny-danskerne vil være med i en forening. En forening er et udtryk for en kultur, hvor kun en ganske lille del er synlig – og håndteres bevidst. Kultur er på mange måder som et isbjerg – kun en ganske lille del er bevidst – f.eks. billedkunst, litteratur, musik, klædedragt og nationale retter.

Men langt hovedparten af de kulturelle elementer er ubevidste – det kan f.eks. være opfattelser af skønhed, børneopdragelse, arbejdsvaner, hygiejne, måder at løse problemer på, kropssprog, regler for øjenkontakt, måder at vise følelser, socialt samvær og opfattelser af synd.

Når man drager alle disse elementer ind – både de bevidste og de ubevidste kulturbærende – så er der en tydelig ens opfattelse blandt borgere i de lande, som vi meget hurtigt føler et fællesskab med. Modsat ligger opfattelserne langt fra hinanden blandt borgere fra de lande, som vi oplever store forskelle med, når det gælder integration.

I det interkulturelle møde, skal man ikke hæfte sig ved, hvor man kommer fra. Man skal i stedet gå meget konkret og direkte ind i en samtale og stille spørgsmål.

Det er vigtigt, at vi alle bliver klar over, at vi har ret til IKKE at være tavse.

Ad. 7

Det fremgår af vedtægterne hvorledes foreningens vedtægter kan ændres.

Ad. 8

Hvis foreningen har modtaget offentlige midler, skal et eventuelt over-

skud, der er opstået ved foreningens virksomhed, tilfalde et almennyttigt formål. Formålet skal fremgå af vedtægten.

Opgave 2

Beskriv en forening du kender (2 min.)

Møde 2

- Hvad skal der til for at danne en forening? Der er ting man skal gøre sig klart
- 1. Man skal brænde for ideen
- 2. Man skal vide det koster tid og kræfter
- 3. Man skal være aktiv
- 4. Man skal være klar over formålet med foreningen
- 5. Man skal være engageret og sætte sit præg

Derudover skal man

6. Finde åndsfæller der vil være med
7. Lave vedtægter for foreningen
8. Indkalde til stiftende generalforsamling
9. Gøre sig overvejelser om økonomi bl. a. hvad det vil koste at drive foreningen? Hvor stort skal kontingentet være?

- Fremlæggelse af opgave 2
- Kreativ ideskabelse
- Gennemgang af opgave 3
- Slut med øvelsen hvor deltagerne strækker højre arm frem og venstre tilbage. Se side ?

foreningen med indflydelse og ansvar overfor foreningens fællesskab og aktiviteter. Det forpligtende fællesskab, medlemsindflydelse og aktive medlemskab er samtidig de begreber, som adskiller den frivillige forening fra de kommercielle tilbud.

Ad. 2

Der skal være demokratisk valg til foreningens bestyrelse, hvilket sker ved afholdelse af en årlig generalforsamling, hvor foreningens aktive

medlemmer har indflydelse på valg af foreningens ledelse.

Ad. 3

Foreningens regnskabsår skal fremgå af vedtægterne, ligesom det skal fremgå, hvor foreningens midler opbevares.

Valg af revisor og revisorsuppleant skal fremgå af vedtægterne. Foreningen vælger revisor og revisorsuppleant på generalforsamlingen.

Ad. 4

Foreningen skal være hjemmehørende i den kommune, hvor man søger tilskud. En forening har således kun ret til tilskud og lokaler i den kommune, hvor foreningen er hjemmehørende, og hvor foreningen er en del af lokalsamfundet.

Ad. 5

Det skal som hovedregel være muligt for alle personer, der tilslutter sig foreningens formål, at blive medlem. Det vil sige, at der må ikke ske diskrimination på grund af etnisk baggrund, religion, politisk tilhørsforhold eller lignende forhold. Foreninger, hvor medlemskabet er betinget af køn, vil være tilladt.

Ad. 6

Det skal fremgå hvem i foreningen der er ansvarlig overfor kommunen og i økonomiske anliggender. Det anbefales at det er foreningens formand og/eller kasserer.

OVERSIGT OVER
DE VÆSENTLIGSTE
LANDEKODER

ARG: Argentina
AUT: Østrig
BRA: Brasilien
CAN: Canada
CHL: Chile
COL: Colombia
COS: Costa Rica
DEN: Danmark
EQA: Ecuador
FIN: Finland
FRA: Frankrig
GBR: Storbritannien
GER: Tyskland
GRE: Grækenland
IN: Singapur
IRA: Iraq
IRE: Irland
ISR: Israel
ITA: Italien
JAM: Jamaica
JPN: Japan
KOR: Korea
MEX: Mexico
NOR: Norge
NZL: New Zealand
PAK: Pakistan
PAN: Panama
PER: Peru
POR: Portugal
SPA: Spanien
SWE: Sverige
SWI: Schweiz
TAI: Taiwan
THA: Thailand
TUR: Tyrkiet
URU: Uruguay
USA: USA
VEN: Venezuela
YUG: Ex-Jugoslavien

De kulturelle forskelle

Modellen, som er udarbejdet af Geert Hofstede i 1991 i undersøgelsen »Kulturer og organisationer« viser hvordan afstanden til magthavere og forandringsønskerne er i en række lande og større regioner.

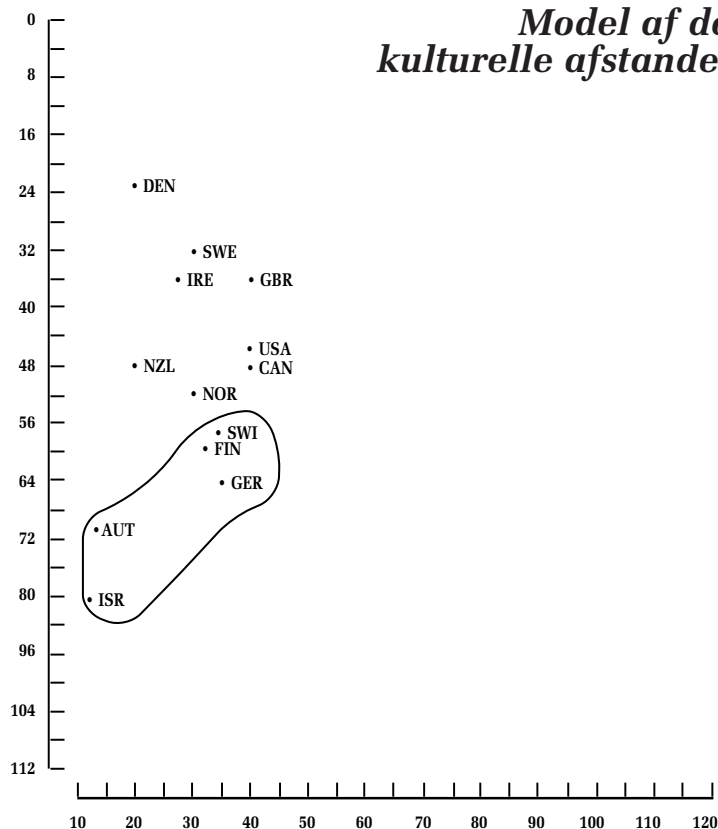
Baggrunden for at bringe denne model ind i vores ide- og inspirationshæftet er, at det i et kulturmøde er af afgørende betydning at vide, hvordan folk fra fremmede kulturer agerer. Ofte siges det, at dybt inden i er alle mennesker ens.

Men det passer ikke. I andre kulturer tages beslutninger på forskellige

måder, ligesom de sociale mønstre kan være meget forskellige. Så hvis vi går ud fra, at vi kan have en dialog og et samspil med andre kulturer på samme måde, som vi har det her i Danmark, vil der uvægerligt opstå misforståelser. Grundlaget for sameksistensen er falskt – og resultatet bliver derfor dårligt.

Så hvis man på forhånd har gjort sig klart, hvilke faktorer, der spiller ind, og hvilke samfund og kulturer, der er beslægtede – og nok så vigtigt, hvilke, der ikke er – så har man gjort en god begyndelse.

Model af de kulturelle afstande:

I skemaet er der trukket to kernebegreber ud – afstand til magthavere og forandringsmodstand.

I vurdering af afstanden til magthaverne er der især lagt vægt på graden af lighed – eller ulighed – mellem borgerne i samfundet. I samfund med en lille afstand til magthaverne lægges der generelt set mindre vægt på borgernes magt og rigdom, ligesom der i disse samfund er fokus på lighed og alles muligheder.

Begrebet forandringsmodstand tager udgangspunkt i samfundets grad af tolerance for usikkerhed og entydighed. I samfund med lille forandringsmodstand er der generelt en stor tolerance over for at høre forskellige synspunkter, ligesom samfundet er mere parat til at acceptere forandringer. Borgerne er generelt mere parate til at acceptere foran-

dringer og til at tage flere og større chancer.

Af denne model fremgår det, at danskerne er nær på magten. Det viser sig bl.a. ved at danskerne har et demokrati, hvor borgerne selv vælger de repræsentanter, der besidder magten. Vi har mulighed for at fratage politikerne magten igen, hvis vi er utilfredse. Hvis man spørger danskerne, har de en god og sikker fornemmelse af, at de har indflydelse. Desuden er danskerne ikke bange for forandringer. Det kan man bl.a. se ved, at der i Danmark er mange politiske partier, og at det flere gange er sket, at et valgresultat har skabt store forandringer. Man kan bl.a. tænke på »Jordskredsvalget« i 1973, hvor Fremskridtspartiet kom i folketinget med mange mandater, og der i det hele taget blev vendt op og ned på

den politiske sammensætning af det danske folketing.

Nogle af de forhold kan man lægge til grund, når man tænker på nabolande som England, Irland og Sverige.

Ifølge denne undersøgelse har tyskerne har også kort afstand til magten, men de er modstandere af de store forandringer. Her er ikke så mange politiske partier, man er et ungt demokrati, og der er ikke et generelt ønske om store, pludselige forandringer.

Ser man på de mellemamerikanske stater er det så som så med demokrati vurderet ud fra en dansk opfattelse, og der er stor afstand mellem den enkelte borger og magthaverne. Forandringer bryder man sig ikke om, og der er heller ikke de store muligheder for det. ■

Ideer til interkulturelt samarbejde

At komme til det protestantiske, demokratiske Danmark fra et tredjeverdens land er ikke nemt.

Kravene fra det danske samfund om at erhverve sig selvtillid, gåpåmod, konstruktiv nysgerrighed, kreativitet og evne til samarbejde kan virke helt uoverskuelige hvis man er vokset op i et diktatur, hvor det gælder om at være så usynlig som mulig. Her skal man tilpasse sig og har traditionerne, kulturen og klassefællesskabet som retningslinier for dannelsen.

Det danske samfund er i dag et samfund med mange borgere fra for-

skellige kulturer – det man kan kalde et multikulturelt samfund. Derfor bor der en del indbyggere i Danmark for hvem, demokratiet er en helt ny og ukendt måde at leve på. Det betyder også at majoritetskulturen, der kun kender den demokratiske måde at leve på, skal kunne sætte sig ind i, at det ikke altid er lige nemt at tilegne sig den demokratiske livsform. Vi skal altså finde ud af at hjælpe hinanden til at blive gode samfundsborgere i et demokrati, men med hver vores kultur i behold.

»En politisk og økonomisk demokratisering af samfundet er ikke nok,

hvis man ikke formår at demokratisere menneskene – at forme, danne og opdrage dem«

Hal Koch har engang sagt, at en politisk og økonomisk demokratisering af samfundet er ikke nok, hvis man ikke formår at demokratisere menneskene – at forme, danne og opdrage dem.

RAMMER FOR EN STUDIEKREDS

I Folkevirke har vi i mange år brugt studiekredsen som en metode der giver deltagerne mulighed for at lære sig selv at kende, erkende egne talenter og begrænsninger i samspil med

hed og frihed, men også flere pligter.

- Diskussion
- Evaluering af studiekredsen. Alle fremfører deres mening.

Studiekreds med deltagelse af 12 personer fra de etniske mindretal.

Formål: Deltagerne erhverver sig viden om »ForeningsDanmark« og får vejledning i at oprette en forening.

Det har været sagt – og ikke uden grund – at to danskere ikke kan mødes uden at danne en forening.

Danskere kan godt lide at være sammen – men danskere kan også godt lide at det foregår under trygge og velkendte rammer, sådan som netop en forening sikrer det. Derfor har Danmark nok noget nær verdensrekord i antallet af foreninger. Det er i hvert fald svært at nævne et tema eller en sag, som man her i Danmark ikke kan dyrke i foreningsregi.

Men for udlændinge kan det være svært at forstå, hvad en forening er, og hvorfor der er brug for en forening, blot fordi man ønsker at være sammen om et bestemt emne eller en bestemt aktivitet.

Men en forening med dens vedtægter, regler og medlemsvalgte bestyrelse kan være nyttige rammer at have omkring en aktivitet, specielt hvis man ønsker at gøre brug af muligheder for et økonomisk tilskud og for at låne lokaler, hvor man kan dyrke sin interesse eller sin sport.

Opgave 1

Præsenter dig selv på 2 minutter

Møde 1

Deltagerne sidder omkring et rundt eller ovalt bord. Det fremgår tydeligt, hvem der leder kredsen. Der kan eventuelt være tolke til stede.

- Præsentationsrunde. Lederen starter.

- Hvad er en forening? Deltagernes forslag skrives op på en tavle. Efter samtale og diskussion skriver lederen definitionen på tavlen: En forsamling af personer som har samme fritidsinteresse og som organiserer sig i et fællesskab for at dyrke interessen sammen.
- Hvordan organiseres en forening? Der skal være nogle vedtægter.
- Gennemgang af opgave 2
- Fortæl om Marslows Behovspyramide. Se side ?. I en forening kan vi få nogle behov opfyldt som gør os i stand til at nå højere op i pyramiden.

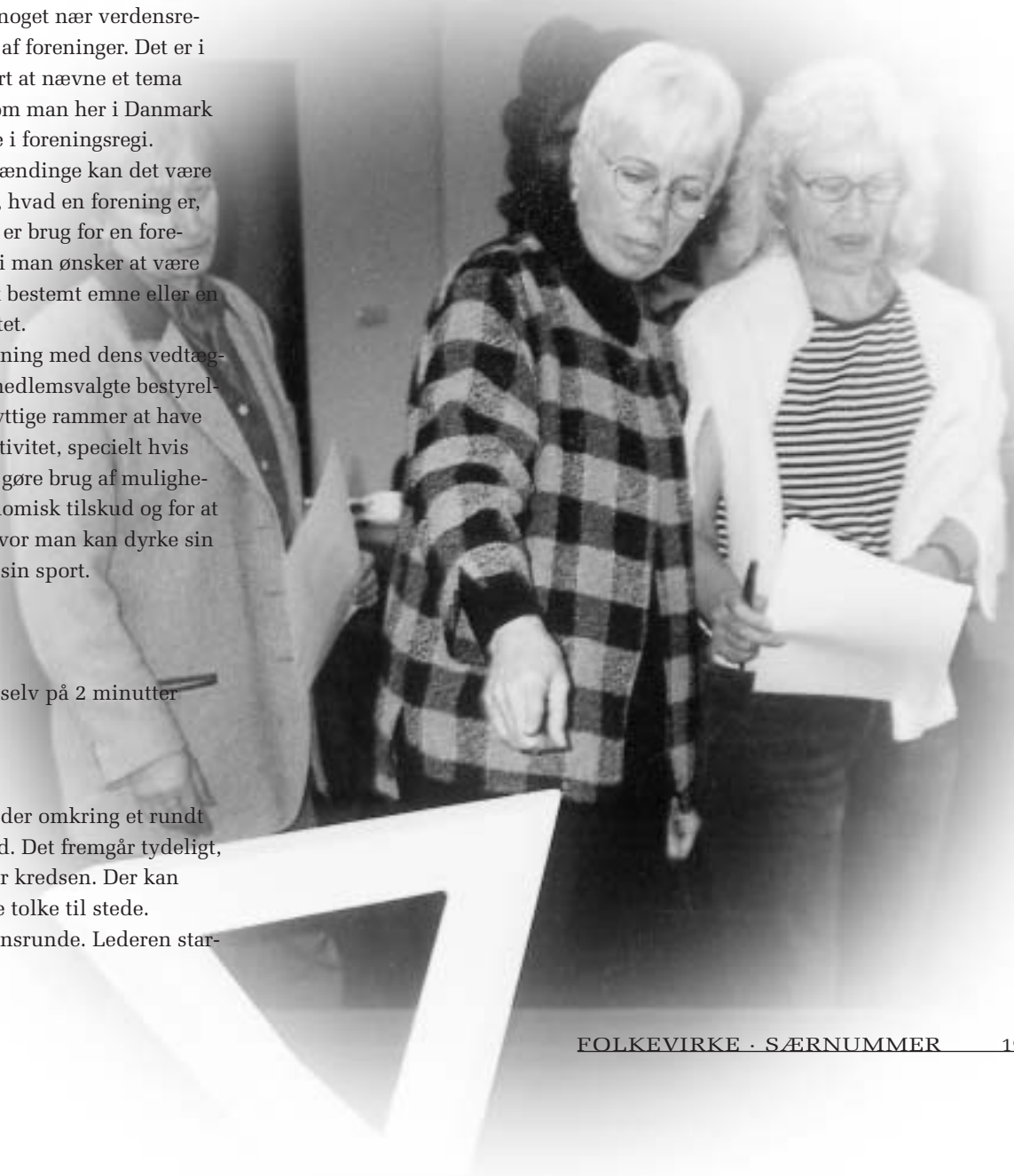
Foreningsvedtægter skal som et minimum indeholde følgende:

1. Foreningens formål
2. Valg til bestyrelsen og antallet af bestyrelsesmedlemmer
3. Regnskabs- og formueforhold, herunder valg af revisor
4. Foreningens hjemsted
5. Betingelser for medlemskab
6. Tegningsret for foreningen
7. Procedure for vedtægtsændringer
8. Anvendelse af foreningens eventuelle overskud ved ophør

Vejledning

Ad. 1

Foreningens formålsparagraf skal indeholde en beskrivelse af foreningens formål for det forpligtende fællesskab og aktive medlemskab. Hermed menes, at et medlem er en del af

mistet noget. Du skal gennemgå frygt – fortrængelse – accept og en periode med uvished. Herefter eksperimenteren – en begyndende forandring for til sidst at opnå integration. Perioden af uvished vil være forskellig fra person til person. Nogle vil aldrig nå ud af den! Her kan lederen starte med at

§1. Folkeskolens opgave er i samarbejde med forældrene at fremme elevernes tilegnelse af kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer, der medvirker til den enkelte elevs alsidige personlige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen må søge at skabe sådanne rammer for oplevelse, virkelyst og fordybelse, at eleverne udvikler erkendelse, fantasi og lyst til at lære, således at de opnår tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og bidrage til deres forståelse for andre kulturer og for menneskets samspil med naturen. Skolen forbereder eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens undervisning og hele dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

fortælle om, hvordan hun føler det er, at der er kommet så mange fremmedartede kulturer til hendes fædreland.

- Diskussion

Opgave 2 gennemgås

Til slut vælges nogle øvelser, der kan vise at vi kan være forskellige på mange måder: Højde – vi stiller os efter højde. Vi bytter pladser, så vi står efter alder og derefter står vi ordnet efter hvor mange børn vi har. Lederen deltager naturligvis!

Opgave 2

Forbered til næste møde et indlæg (2 min.) om et problem, du har i hverdagen med dine skolesøgende børn/børnebørn.

Møde 2

1. Lederen fortæller om den danske folkeskole som demokratisk institution.
2. Overhead med folkeskolens styring og formålsparagraf.
3. Deltagerne fremlægger opgave 2.
4. Diskussion. Med den viden deltagerne har fået om folkeskolen, kan vi så finde svar eller løsninger på de fremlagde problemer?

Som bilag kan anvendes denne skematiske oversigt over folkeskolens styring:

Desuden kan nævnes folkeskolens formålsparagraf – fra bekendtgørelse af lov om folkeskolen nr. 870 af 21. oktober 2003

Til slut udfører holdet en øvelse i samarbejde. Alle skal samle et kvadrat ved at bytte udleverede papstykker. Se side ?

Opgave 3 gennemgås

Opgave 3

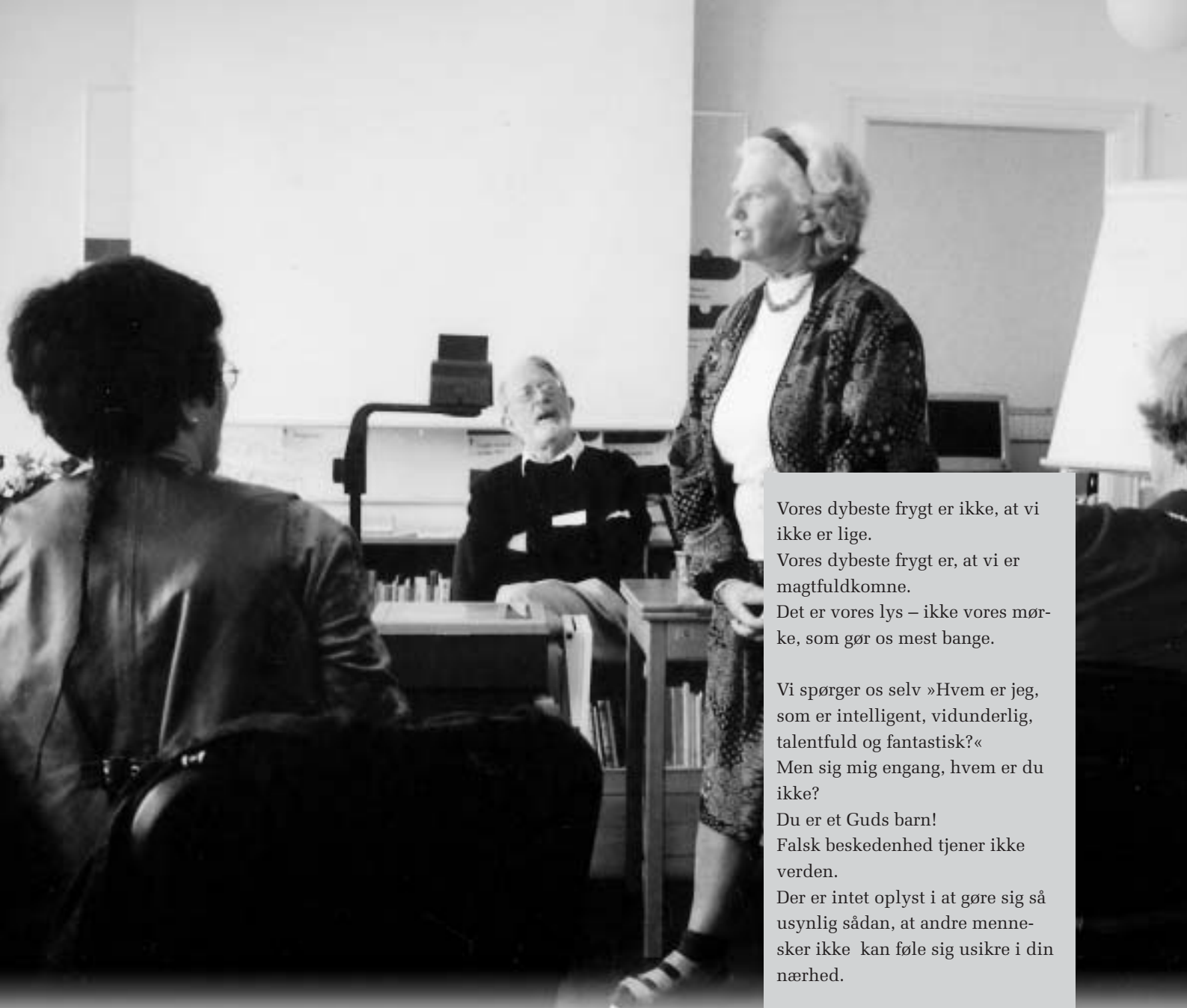
Evaluer møderne. Kom med din mening på næste møde.

Evalueringen skal være en vurdering af det arbejde, der er foregået i studiekredsen. Den kan foretages anonymt på et skema eller gennem samtale. Forhåbentlig er der så megen tillid og åbenhed deltagerne imellem, at den anonyme evaluering er overflødig. Man skal huske at kritik er sund og kan bruges, når den er virkelighedstro og saglig.

Evalueringen kan både være en vurdering af studiekredsens faglige indhold og af, hvordan den fungerer socialt.

Møde 3

- Dagens emne er børneopdragelse. Den traditionelle familie sammenlignes med aftalefamilien. Den traditionelle eller patriarkalske familietype er kendetegnet ved, at alle i familien har bestemte pligter og rettigheder. Faderen har kontakten til det omgivende samfund. Han forsørger familien. Moderen har sine pligter i hjemmet. Hun opdrager børnene og giver dem kærlighed. Sønnen opdrages til at blive ligesom faderen, og datteren opdrages til at blive en god mor og husmor, og hun mister mere og mere frihed jo ældre hun bliver. Hvis enten faderen eller moderen er fraværende fra familien, kan ingen i familien overtage deres forpligtigelser. I aftalefamilien fordeles pligter efter aftale. D.v.s. at familien gennem en diskussion fordeler de arbejdsopgaver, der er nødvendige for at familien kan fungere. Her vil både far og mor være med til at forsørge familien og begge vil have kontakt til det omgivende samfund. Pligterne i hjemmet vil blive delt af alle i familien også børnene. De vil – efterhånden som de bliver større – få en højere grad af selvstændig-

andre deltagere på tværs af sociale skel og aldersforskelle. Formålet med studiekredsen er at tilegne sig kundskaber og indsigt i politiske, sociale og kulturelle sammenhænge. Deltagerne vil erhverve sig en viden, der gør dem i stand til at tage del i den politiske proces og dermed få indflydelse på egne livsvilkår.

I studiekredsen er alle bidrag ligeværdige, og samtalen foregår så der gives plads til alle. Deltagerne opnår selvværd og øvelse i at formulere egne synspunkter. Man kan kalde studiekredsen for demokratiets værksted.

I det følgende vil vi komme med ideer til studiekredse dels for danskere, der hver dag møder mange borgere fra minoriteter, og ideer der henvender sig til borgere fra minoritetsgrupper, som ønsker at blive en integreret del af det danske samfund. På bagsiden i bladet findes en ordliste som definerer de begreber vi bruger.

Vores dybeste frygt er ikke, at vi ikke er lige.

Vores dybeste frygt er, at vi er magtfuldkomne.

Det er vores lys – ikke vores mørke, som gør os mest bange.

Vi spørger os selv »Hvem er jeg, som er intelligent, vidunderlig, talentfuld og fantastisk?«

Men sig mig engang, hvem er du ikke?

Du er et Guds barn!

Falsk beskedenhed tjener ikke verden.

Der er intet oplyst i at gøre sig så usynlig sådan, at andre mennesker ikke kan føle sig usikre i din nærhed.

Vi er skabt til at lyse, sådan som børn gør det.

Vi er født for at manifestere

Guds storhed, som er inde i os.

Den findes ikke kun i nogle af os, den er i hver og en af os.

Og når vi lader vores eget lys skinne, så vil vi ubevidst også give andre mennesker tilladelse til at gøre det samme.

Når vi bliver befriet for vores egen frygt, vil vores tilstedeværelse automatisk også frigøre andre.

*Nelson Mandela,
præsident for Sydafrika. 1994.*

Sådan organiseres en studiekreds

En studiekreds defineres som en gruppe mennesker, der gennem deltagerens selvstændige arbejde belyser forskellige emner på grundlag af særlig valgt studiemateriale.

Ønsker man at studiekredsen skal være velfungerende og dynamisk, er en gruppestørrelse på 10 til 12 personer perfekt.

Studiekredsen samles med en uges mellemrum et i forvejen aftalt antal gange. Det er en god ide at udnævne en person til at tage sig af praktiske ting, såsom at finde et lokale, hvor man kan samles om et rundt eller ovalt bord, sørge for kaffe/te, en blomst på bordet o. lign. Dette job bør gå på skift.

Det kan også være praktisk med en mødeleder. Hun kan sørge for, at der bliver udnævnt en referent og at der bliver taget kopi af relevante bilag. Desuden har mødelederen til opgave at sørge for at forsamlingen holder sig til emnet, stoppe lange, formålsløse diskussioner og konkludere. Også dette job kan gå på skift.

DEN GODE SAMTALE

I en studiekreds er grundlaget samtalen. For at få det optimale ud af arbejdet i kredsen er det praktisk med nogle regler, som vi kan kalde »Regler for den gode samtale«.

Det at sige noget er en social handling. Når vi siger noget – kommunikerer med andre – har det et formål, nemlig at vi skal nå til en fælles forståelse. Dette er ikke nødvendigvis

enighed. Formålet kan også dreje sig om at få forklaret følelser eller videregive faktuelle oplysninger.

For at en samtale skal lykkes skal følgende krav opfyldes:

Forståelighed

Samtalepartnerne skal tale samme sprog, og det skal tales korrekt. Det er en forudsætning, at samtalepartnerne begge taler samme sprog, f.eks. dansk; men de skal også bruge ord og vendinger, som de gensidigt forstår. Dermed menes, at det ikke er nok at tale samme nationalsprog, men at man også skal anvende samme sprogkode. Tænk blot på Mark Twains »Begravelsen i Nevada«.

Sandhed

Det, der omtales, skal findes i virkeligheden. I en samtale må deltagerne ikke lyve eller fortælle usande historier. I undervisningens samtale oplever man, at eleven prøver at sige det, hun tror, læreren gerne vil høre. I nogle kulturer giver man samtalepartneren ret af ren og skær høflighed.

Rigtighed

Det, man siger, skal være i overensstemmelse med gældende normer. Det er derfor nødvendigt at samtalepartnerne har samme opfattelse af, hvad gældende normer er. Problemet kan opstå, hvis deltagerne har forskellig religiøs og kulturel baggrund.

Ærlighed

Man skal mene det man siger. Ironi, løgn og skjulte intentioner dur ikke! I samtalen skal man altid stræbe mod den ideale samtale. Det kan derfor være nødvendigt at problematisere de 4 gyldighedskrav og kræve argumenter for de fremførte påstande.

Alle krav skal opfyldes. Hvis blot ét ikke opfyldes, er gensidig forståelse umuliggjort. I en almindelig samtale må man derfor forudsætte de 4 krav opfyldt.

I en diskussion er det vigtigt at overholde nogle regler. Retningslinjerne for den gode samtale skal naturligvis overholdes. Herudover skal man huske, at Janteloven er bandlyst! I denne lov er undertrykkelse og

Forslag til emner for studiekredse

Hvis deltagerne i studiekredsen ikke er opdraget i den demokratiske tradition, kan det være svært at bruge metoden. Følgende forslag til studiekredsarbejde bygger på en model, der er styret af en leder. Ved at arbejde på denne måde vil deltagerne efterhånden blive øvet i at formulere en mening og turde stå frem med den.

STUDIEKREDS OVER TRE GANGE FOR KVINDER FRA EN MINORITETSKULTUR I DANMARK

Formål

Gennem deltagelse i studiekredsen bliver deltagerne øvet i at formulere ønsker og problemer. De bliver desuden kendt med demokratiets vej til indflydelse.

Alle deltagere modtager en invitation til at deltage på deres eget sprog. I invitationen bliver de bedt om at løse opgave 1 hjemme.

Opgave 1

Præsenter dig selv på 2 min.

Møde 1

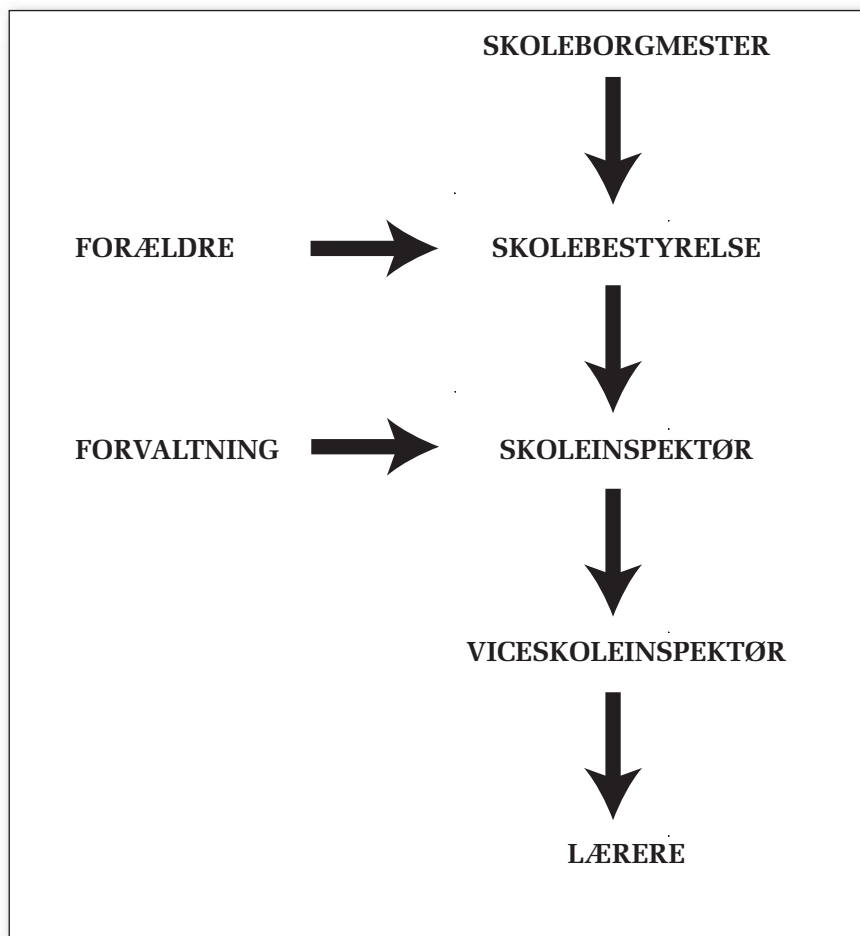
Deltagerne sidder omkring et rundt bord. Studiekredsen har en leder, og det fremgår tydeligt, hvem det er. Der kan evt. være tolke til stede.

- Præsentationsrunde. Lederen starter.
- Hvad er skandinavisk demokrati?

Lederen fortæller kort om demokratiets indførelse i 1849. Vi har altså haft mange år til at øve os i! Derefter nævnes 1915 med indførelse af valgret for kvinder. Der skulle således gå 66 år inden mændene syntes at kvinderne skulle have medbestemmelse. Til sidst kan man fortælle, at vi i 1953 fik kvindelig arvefølge. Det er klart at dette punkt ikke må blive et langt foredrag om det danske

demokrati. De nævnte årstal fortæller lidt om hvor længe vi har haft demokrati og hvor længe kvinderne måtte kæmpe for at blive en del af dette. Deltagerne bliver præsenteret for en læse-let udgave af Danmarks Riges Grundlov. De kan eventuelt låne den med hjem.

- Sorgproces (se side ?): Når du forlader dit fædreland skal du gennemgå en proces, som om du har

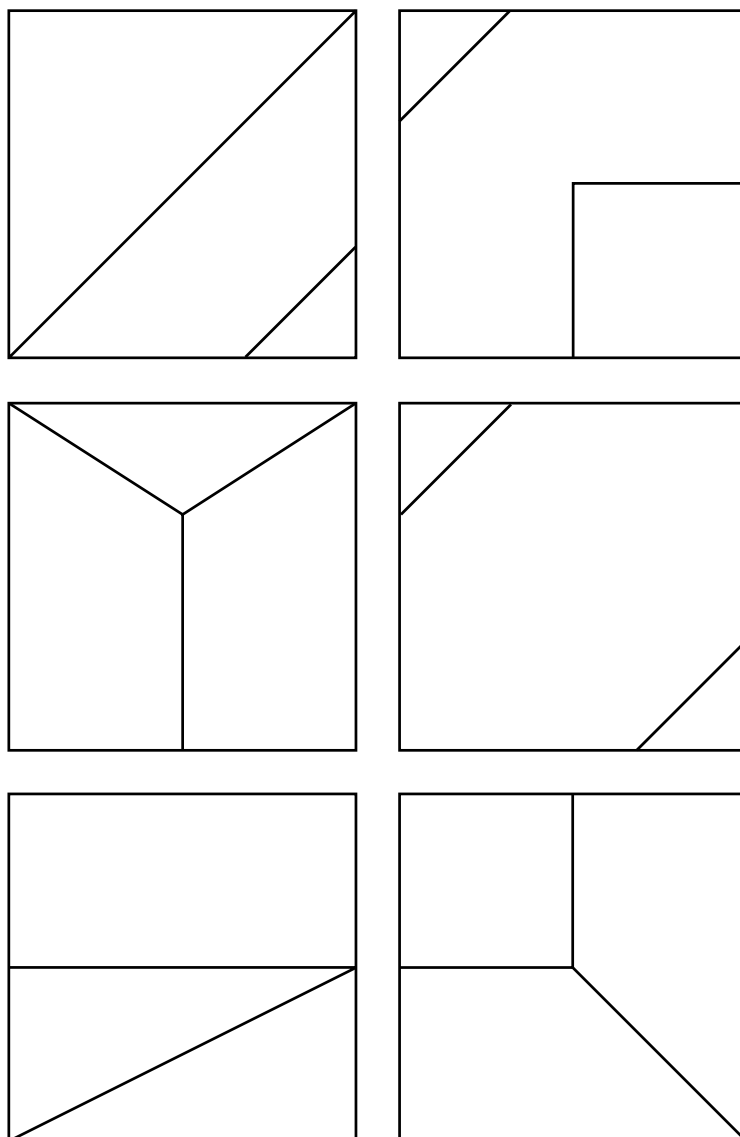
deltagere skal blive færdige. Dette kan bevirke, at opgaven ikke kan løses, da det samme kvadrat kan lægges på forskellige måder. Et for-
kært lagt kvadrat kan stoppe muligheden for, at de andre deltagere kan blive færdige. Man er derfor nødt til at deltage i legen til den bitre ende.

Personlig rækkevidde

Stræk den højre arm frem og den venstre tilbage. Gør derefter øvelsen omvendt. Dette gøres et par gange.

Det vil vise sig at jo flere gange man udfører øvelsen, jo længere kan man nå!

Studiekredsen kan indledes med at deltagerne stiller sig i en rundkreds. Man vender sig mod hinanden, giver hånd og spørger: Goddag, hvordan har du det i dag? Man fortsætter studiekredsen rundt og stiller det samme spørgsmål.

Telefonsamtale

- denne telefonsamtale fra London blev publiceret for omkring 40 år siden i Shell Magazine.

Hello are you there?

- Yes, who are you please?

Watt.

- What is your name?

Watt's my name.

- Yes, what is your name?

My name is John Watt.

- John what?

Yes.

- ????

I'll call on you this afternoon.

- All right, are you Jones?

No. I am Knott.

- Will you tell me your name then?

Will Knott.

- Why not?

My name is Knott.

- Not what?

Not Watt. Knott.

- What?

SÅDAN FIK KÆNGURUEN SIT NAVN...

Som et billede på, hvor svært det kan være at nå over kulturelle og sproglige kløfter, kan man huske på anekdoten om, hvordan kænguruen fik sit navn:

Da englænderne indtog Australien, opsøgte de Aborigines. De forsøgte at komme i kontakt med dem og spurgte bl.a., hvad de kaldte de dyr, som hoppede rundt på to lange bagben og med lange haler. Det var dyr, som englænderne ikke kendte hjemmefra.

Aborigines svarede på deres eget sprog »Kan ga ru'«. Ordene betyder oversat »Jeg forstår ikke, hvad du siger«. Men englænderne troede, at det var dyrets navn.

Derefter blev dyrene kaldt »kænguruer«.

GOETHE-CITAT:

»Det er ikke vores sanser, men vores fordomme, som bedrager os«.

ghed sammenfattet. Den er
 k for kollektivets pres på og
 nsning af det enkelte individ,
 diekredsens formål er jo netop
 rikle det enkelte menneske og
 et selvtilid. Janteloven er et
 ilt nordisk fænomen, som er
 unget af en generel forsigtig-
 iår det gælder om at fremhæve
 ler prise andres lykke. Lovens
 r kan spores til den gamle nor-
 forestilling om, at lykken sik-
 nnem forsigtighedsregler, som
 æskeden adfærd at undgå
 s misundelse.

fatteren Aksel Sandemose
 mede Janteloven med Moselo-
 m model:

Du skal ikke tro du er noget
 Du skal ikke tro, at du er lige
 å meget som os

3. Du skal ikke tro, at du er klogere end os
4. Du skal ikke bilde dig ind, at du er bedre end os
5. Du skal ikke tro, at du ved mere end os
6. Du skal ikke tro, at du er mere end os
7. Du skal ikke tro, at du duer til noget
8. Du skal ikke le ad os
9. Du skal ikke tro, at nogen bryder sig om dig
10. Du skal ikke tro, at du kan lære os noget

I studiekredsen bør man følge reglerne for den gode samtale. Det er hele gruppens ansvar at samtalen forløber tilfredsstillende. Man skal gøre brug af de gode spørgsmål, som fx:

Hvad kan jeg hjælpe med?
 Hvad tror du vil fungere?
 Hvordan vil det være at begynde sådan?
 Hvad vil der ske, hvis du byttede om på det og det?
 Hvad skal gennemtænkes lidt mere?
 Er der noget du er usikker på?
 Hvordan forestiller du dig afslutningen?

Enhver god samtale eller diskussion kan stoppes ved at bruge en af følgende idédræbere:

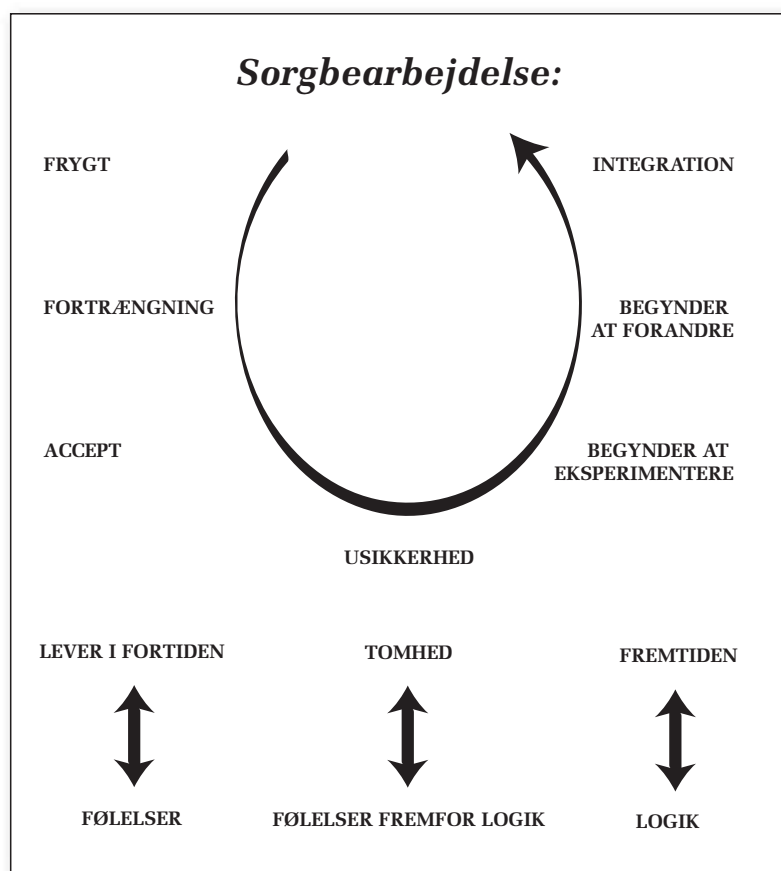
Jeg synes det ville være bedre hvis...
 Jeg ved, det ikke kan lade sig gøre
 Det har vi prøvet før
 Du forstår ikke helt problemet
 Lad os tage det op senere
 Lad os tænke lidt mere over det

Ideer til kursusbrug

I det følgende præsenteres nogle ideer, som er velegnede til at afprøve i en studiekreds – »Demokratiets værksted«.

Studiekredsen har rammer, som gør det oplagt at afprøve forskellige debatformer og projekter. Det er under sådanne forhold, man kan skabe tryghed og dermed tillid blandt deltagerne og dermed også få mulighed for at tage hul på debatter, hvor man går tæt på, og hvor nogle af kerneforudsætningerne er åbenhed og ærlighed. Det kan være emner som vold, tvangsægteskaber, børneopdragelse, familiemønstre og sex.

Ideerne kan selvfølgelig også bruges i andre sammenhænge, fordi de kan være med til at åbne øjnene for de problemer, der kan opstå i et samfund med mange kulturer.

NYT HJEMLAND

Når man bliver nødt til at forlade sit fædreland, sker der en række store forandringer. Ikke blot skiftes de velkendte omgivelser ud med nye, men de nye borgere stifter også bekendtskab med et nyt sprog, en ny kultur, nye vaner, nye skoleformer og en række mere udtalte forskelle. De mange omvæltninger kræver en meget bevidst indsats at bearbejde. For nogle går det hurtigt, mens andre aldrig kommer gennem denne proces. I mange tilfælde kan processen sammenlignes med en form for sorgbearbejdelse. Men hvis den ikke fuldendes, er der stor risiko for, at in-

tegrationen i det nye land ikke lykkes.

Der er tale om en proces, som forløber over længere tid, og som stort set altid vil rumme bestemte elementer. For andre kan det være en stor hjælp at kende de forskellige trin i det, der kan kaldes en sorgproces. Bevidstheden om elementerne gør det lettere at komme i dialog og hjælpe de nye borgere videre i processen.

SÅDAN KLARES KOMPLICEREDE FORANDRINGER

Som nævnt er integration en kompleks proces. Der indgår mange ele-

menter, og overser man enkelte af dem – eller negligerer dem – så går det galt. Hovedelementerne i integrationsprocessen kan sættes op i et skema, så man let kan se, hvad man specielt skal være opmærksom på – og også finde frem til de elementer, som man måske er gået for let hen over.

Et eksempel fra tabellen: Hvis man kommer til Danmark med en uddannelse, lyst til at tage fat, håb om et godt liv for sig og sin familie, hjælp fra det offentlige men ingen plan for at gå i gang, bliver tilværelsen en trædemølle.

VISIONER	STIMULUS	FÆRDIGHEDER	MIDLER	PLAN FOR AT GÅ I GANG	ÆNDRINGER ELLER UDVIKLING
-	STIMULUS	FÆRDIGHEDER	MIDLER	PLAN FOR AT GÅ I GANG	FORVIRRING
VISIONER	-	FÆRDIGHEDER	MIDLER	PLAN FOR AT GÅ I GANG	MODSTAND
VISIONER	STIMULUS	-	MIDLER	PLAN FOR AT GÅ I GANG	ÆNGSTELSE ELLER BEKRYMRING
VISIONER	STIMULUS	FÆRDIGHEDER	-	PLAN FOR AT GÅ I GANG	FUSTRATION
VISIONER	STIMULUS	FÆRDIGHEDER	MIDLER	-	TRÆDEMØLLE

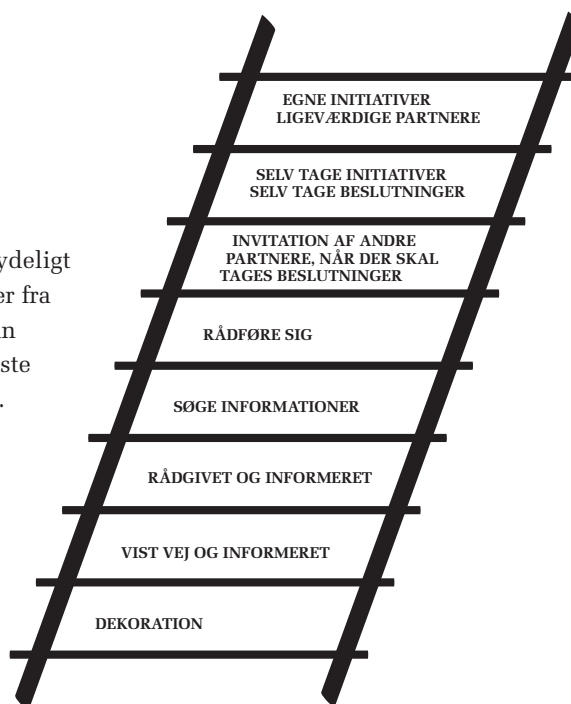
Trin på vejen

En anden måde at analysere integrationsprocessen er ved at se processen som en stige, hvor man skal tage et trin ad gangen. Hvis man ved, hvor man er, er det lettere at kravle op ad stigen!

PROVOKERE

Stigen skal forstås på den måde, at hvis man f.eks. provokerer sine omgivelser eller blot er anderledes

klædt og dermed meget tydeligt signalerer, at man kommer fra en anden kultur, så er man ikke nået mere end til første trin på integrationsstigen. Men er man begyndt at søge råd og undersøge sammenhænge i det samfund, man ønsker at være en del af, er man godt i gang!

Øvelser

Alle de nævnte eksempler på, hvordan man kan diskutere integration, kan bruges i studiekredse. Men da det allervigtigste i en studiekreds er, at deltagerne føler sig trygge, er det en god ide at foretage nogle øvelser.

Forskellighed kan illustreres på mange måder:

Deltagerne stilles op efter alder

Deltagerne stilles op efter højde

Deltagerne stilles op efter hvor mange børn de har

Forskelle i opfattelse af ord

Hvordan vi opfatter tingene forskelligt, vil vise sig på følgende måde:

Lederen beskriver en tegning, og deltagerne skal tegne, hvad lederen beskriver. Til sidst vises tegningen og deltagerne vil opdage, at de har forstået beskrivelsen forskelligt. (Se Folkevirke nr.?)

Forskellige former for samarbejde

Der dannes grupper med seks deltagere i hver. Hver deltager får tre stykker pap, som lægges på bordet. Af

disse 18 stykker skal gruppen lægge 6 kvadrater. Arbejdet skal foregå i absolut stilhed. Der må således ikke tales eller bruges fagter. Det gælder nu om at finde den person, der kan bruge netop det stykke, man har liggende foran sig og give det til personen, der har mulighed for at danne et kvadrat. Det er forbudt selv at tage eller bede om de stykker, man selv mangler – man må kun give. Ved øvelsens slut skal hver deltager have et kvadrat foran sig.

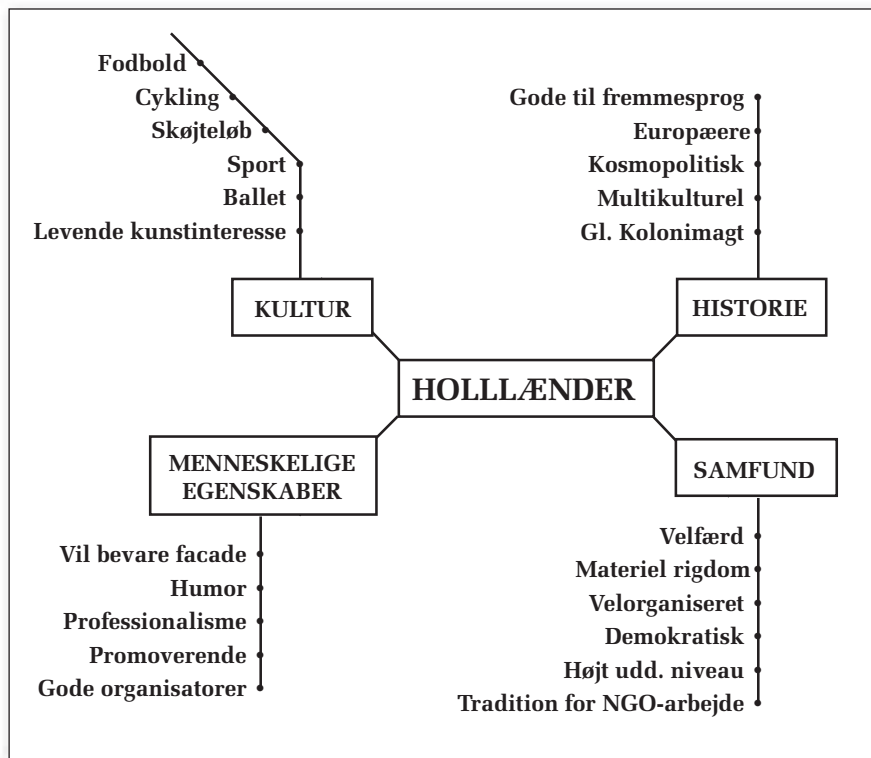
Det forekommer, at en deltager hurtigt får sit kvadrat lagt og blot sætter sig og venter på, at de andre

mindmap er mindre afgørende. Typisk vil det være som et vildtvoksende træ med mange grene og kviste. Men det kan også være som enkeltkort, hvor hvert kort har et ord. Kortene præsenteres så enkeltvis. Denne metode kan være en engagerende måde at fremlægge tankerne fra en mindmap-proces.

Sidst kan man vælge at præsentere de fysiske ting, som man har associeret sig frem til. Denne metode har sine begrænsninger – specielt fysiske. Men det kan være en tankevækkende måde, hvor man kan give ekstra tid til særlige ord.

I projektet, som dette ide- og inspirationshæfte er vokset ud fra, præsenterede deltagerlandene på det første fællesmøde deres kultur via en mindmap. Her var det centrale nøgleord kultur. Den første præsentation af egen kultur blev fulgt op af besøg i hvert af deltagerlandene. Programmet ved hvert besøg var lagt af værtslandet, og deltagerne blev præsenteret for de sider af værtslandets kultur, som værterne havde valgt som repræsentative for netop deres land og kultur.

Ved det sidste møde i projektet fremlagde deltagerne mindmaps om

de hvert af andre to landes kulturer. Det fremgik her tydeligt, hvordan vi havde forstået – eller misforstået – hinanden.

I dette projekt blev mindmapping således brugt både som igangsætter og som evaluering. En god idé, der

gav basis for mange interessante diskussioner, og som åbnede deltagerens øjne for både ligheder og forskelle, som vi ellers ikke havde fået øje på og dermed heller ikke havde fået mulighed for at diskutere.

Det gode samarbejde

I kulturmødet opstår ofte misforståelser. Selv om mange gode viljer er til stede er fordomme svære at udrydde, ligesom der ofte er en række uudtalte forhold og skjulte dagsordner, som kan være svære at få hold på – netop fordi de er uudtalte.

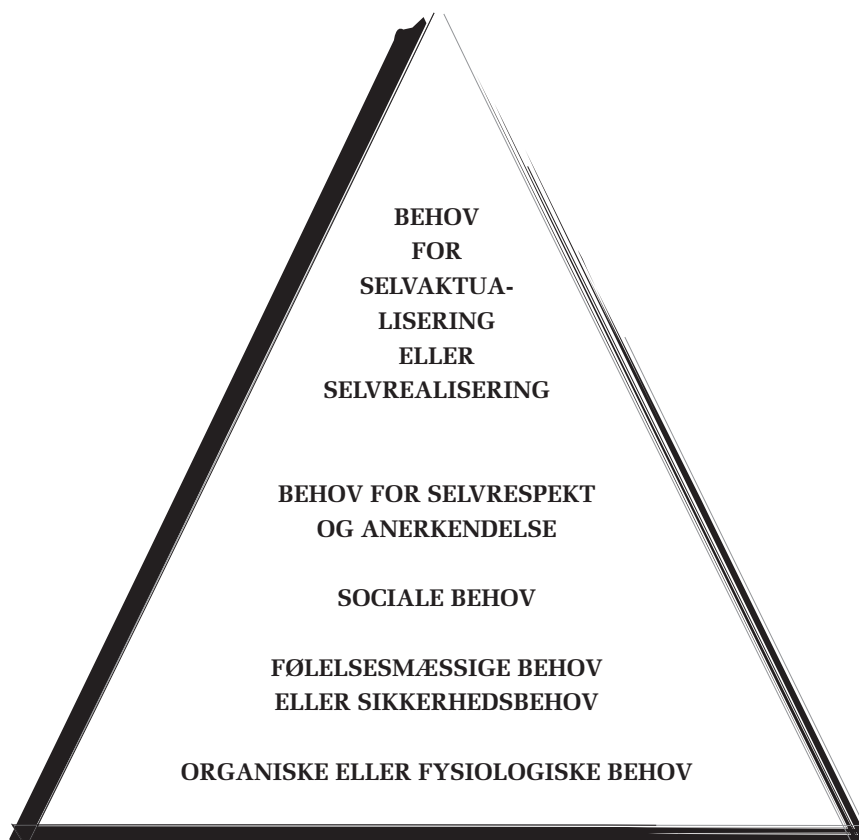
Hvordan skal man sammen lave et projekt, der tilgodeser begge parter,

og hvilke fejl er det, som danskerne ofte kommer til at gøre i forsøg på at lave integrationsprojekter? Her bringes et eksempel på, hvordan danskerne kan gøre fejl, og derefter, hvordan man bør løse et problem, som vi alle kender. At vi har brugt tyrkiske medborgere er tilfældigt. ■

	DANSK PROJEKT	DANSK-TYRKISK PROJEKT
Definition af problemet	Der er mange tyrkere, som ikke vil deltage.	Det er svært at komme i kontakt med tyrkere.
Spørgsmål	Hvordan kan tyrkere lære at deltage?	Hvordan kan tyrkere og danskere lære at deltage sammen?
Begrundelse	Tyrkere vover ikke eller ved ikke hvordan.	Søg efter årsagen.
Løsning	Tyrkere bør lære. Danskere bør lære.	Fjern hindringerne. Øg chancerne. Forbedr den sociale kvalitet.
Hvorledes?	Nedsæt en komite til at træne tyrkerne.	Internationalt samarbejde. Interkulturel kommunikation.

Maslows Behovspyramide

I 1950'erne opstillede den amerikanske psykolog Abraham Maslow en pyramide med menneskets mest fundamentale behov nederst. Derfor er det også de materielle behov ved pyramidens fod, der fylder mest. Længere oppe i pyramiden kommer de følelsesmæssige og sociale behov og i pyramidens top er de mest eksklusive behov placeret. De drejer sig om selvudfoldelse og det at realisere sig selv.

Ideen med denne model er, at man skal have sine mest fundamentale behov dækket før man kan bevæge

sig op på næste trin i pyramiden. Således er nogle behov – f.eks. sikkerhed – stærkere end andre og skal tilfredsstilles, før f.eks. selvrespekt – kan opfyldes.

Vi går ud fra, at en repræsentant fra en minoritetskultur i den danske velfærdsstat har fået de nederste behov i pyramiden dækket. Men samfundet kræver til gengæld, at han og hans børn bliver gode til at tale dansk, får en uddannelse og et arbejde. Men for at opfylde dette, kan man ud fra pyramide-modellen se, at mange andre behov skal opfyldes,

inden man når pyramidens top. Først når man befinder sig på toppen, har man – set ud fra Maslows »pyramidemodel« – overskud til at tage den udfordring op.

Kort fortalt skal et menneske være mæt og føle sig sikker før det kan realisere sig selv. Det mål vi beskrev i starten af denne artikel, nemlig at det demokratiske menneske skal kunne vise selvtillid, gåpåmod, konstruktiv nysgerrighed, kreativitet og evne til samarbejde, kan først opnås når de basale behov er tilfredsstillet. ■

Mindmapping

Som nævnt i kapitlet »Den gode Samtale« er det nødvendigt, at samtalepartnerne kender hinandens kulturer. Herved kan undgås mange misforståelser. I projektet »A Guide to Intercultural Understanding« skulle hver nation præsentere deres egen kultur, inden man kunne begynde at debattere erfaringer med minoritetsgrupper i de respektive hjemlande.

Præsentationen af det enkelte lands kultur skete på en mindmap.

Mindmaps eller en visualisering af

tanker er et planlægningsværktøj, som kan skaffe overblik.

Udarbejdelsen af en mindmap starter med et centralt nøgleord, hvorfra væsentlige nøgleord vokser ud i forskellige retninger, som de tykkeste grene vokser ud fra stammen på et træ. Herfra vokser mindre grene med mere underordnede nøgleord ud.

Selve udformningen af en mindmap er i sig selv en associativ proces – man noterer ord, der repræsenterer det, man kommer til at tænke på. I

første omgang bør mindmappen derfor udføres så hurtigt som muligt, fordi det gælder om at fastholde tanker og ideer. Derefter kan manglende nøgleord tilføjes, og man kan sortere og rydde op i orden. Ved en renskrift kan man med fordel markere forskellige hovedområder med forskellige farver.

Processen med mindmap er vigtig. Selve den endelige udformning af en

